

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1959-1960.

10 NOVEMBER 1959.

WETSONTWERP

tot wijziging van de wet van 24 december 1948
betreffende de gemeentelijke en provinciale
financiën.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BINNENLANDSE ZAKEN ⁽¹⁾, UITGEBRACHT
DOOR DE HEER VAN DEN EYNDE.

DAMES EN HEREN,

Het wetsontwerp dat te uwer kennis voorgelegd wordt is grondig onderzocht door de Senaatscommissie voor de Binnenlandse Zaken. Het verslag van deze Commissie bevat alle gewenste ophelderingen betreffende de draagwijdte van het ontwerp, en uw Commissie heeft er zich dan ook in haar vergadering van 4 november 1959 toe beperkt een bondig onderzoek aan het vraagstuk te wijden.

De Minister van Binnenlandse Zaken heeft de betekenis van het wetsontwerp toegelicht, dat de herverdeling van de verschillende tranches van het Fonds der gemeenten en het Fonds der provincies beoogt als gevolg van de door het Schoolpact geboden verlaging van de schijf « openbaar onderwijs » van deze Fondsen.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Moyersoën.

A. — Leden : de heren Barbé, Bynens, Decker, Devos, Kiebooms, Kofferschläger, Saint-Remy, Van Acker (B.), Van den Eynde, Vandenhende, Van Elslande, Verroken. — Bracops, Cools, Craeybeckx, De Cooman, Demets, De Pauw, Harmegnies, Spinoy, Van Cleemput. — Cooremans, Piron.

B. — Plaatsvervangers : de heren Delhache, Eneman, Herbiet, Posson, Servais, Lindemans. — De Kinder, Messinne, Sainte, Toubreau, Van Hoorick. — Cornet.

Zie :

302 (1958-1959) :

— N° 1 : Ontwerp door de Senaat overgezonden.

Chambre des Représentants

SESSION 1959-1960.

10 NOVEMBRE 1959.

PROJET DE LOI

modifiant la loi du 24 décembre 1948 concernant
les finances provinciales et communales.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE L'INTÉRIEUR ⁽¹⁾,
PAR M. VAN DEN EYNDE.

MESDAMES, MESSIEURS,

La Commission de l'Intérieur du Sénat a examiné d'une manière approfondie le projet de loi qui vous est soumis. Le rapport de cette Commission contient toutes les précisions souhaitables au sujet de la portée du projet; aussi votre Commission s'est-elle bornée, en sa séance du 4 novembre 1959, à un bref examen synthétique du problème.

Le Ministre de l'Intérieur a exposé la portée du projet de loi, qui a pour objet une nouvelle répartition des différentes tranches des Fonds des communes et des provinces par suite de la réduction, résultant du Pacte scolaire, de la tranche « instruction publique » de ces Fonds.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Moyersoën.

A. — Membres : MM. Barbé, Bynens, Decker, Devos, Kiebooms, Kofferschläger, Saint-Remy, Van Acker (B.), Van den Eynde, Vandenhende, Van Elslande, Verroken. — Bracops, Cools, Craeybeckx, De Cooman, Demets, De Pauw, Harmegnies, Spinoy, Van Cleemput. — Cooremans, Piron.

B. — Membres suppléants : MM. Delhache, Eneman, Herbiet, Posson, Servais, Lindemans. — De Kinder, Messinne, Sainte, Toubreau, Van Hoorick. — Cornet.

Voir :

302 (1958-1959) :

— N° 1 : Projet transmis par le Sénat.

H. — 7.

De dotaties van beide Fondsen zijn met 540 000 000 frank verminderd. Tijdens de laatste besprekingen over het Schoolpact, kort voor de ondertekening ervan, werd er tussen de drie nationale partijen overeengekomen dat slechts $\frac{3}{4}$ van de 45 % van de oorspronkelijk geraamde voordelen (die 1 600 000 000 frank bedragen) zouden worden teruggevorderd van de gemeenten. Herinneren wij eraan dat gemelde 45 % de gemiddelde jaarlijkse tussenkomst van de Fondsen uitmaakt in de totale uitgaven voor openbaar onderwijs van de provinciën en de gemeenten, voor zover deze uitgaven in aanmerking komen voor de tussenkomst van de onderscheiden Fondsen.

Dit bedrag werd als volgt geventileerd : 430 000 000 frank op te nemen op het Fonds der gemeenten en 110 000 000 frank op te nemen op het Fonds der provinciën. De terugvordering van dit bedrag brengt vanzelfsprekend een wiskundige herziening mede van de percentages van al de tranches van genoemde Fondsen.

Op het stuk van de weddebijlagen voor het onderwijzend personeel heeft de Minister verklaard dat er met deze weddebijlagen rekening zal gehouden worden voor de vaststelling van het aandeel van de gemeenten in het Fonds. Dezelfde maatregel zal gelden voor de gemeenten die, in afwachting van de stemming van de wet die het Schoolpact moest bekrachtigen, in 1959 en 1960, zijnde de overgangperiode ingevolge het door de wet op de gemeentelijke financiën vastgestelde referentiejaar, weddebijlagen aan hun onderwijzers toegekend hebben of zullen toegekend hebben, of die weddebijlagen verhoogd hebben of zullen verhoogd hebben.

In het door de Senaat overgezonden wetsontwerp is voor de toepassing van deze maatregel als grens gesteld, respectievelijk de datum van 1 oktober 1959 en 1 april 1960. De Minister verklaarde aan de Commissie dat hij besloten had de beraadslagingen van de gemeenten aangaande de weddebijlagen in acht te nemen, tot 30 november 1959. Daar hij wil vermijden dat het wetsontwerp wegens zijn dringende aard naar de Senaat zou moeten teruggezonden worden, is hij voornemens dit vraagstuk te regelen door middel van een rondschrijven. Enkele leden van uw Commissie hebben tegen deze procedure bezwaren geopperd.

Voorts heeft de Minister erop gewezen dat de weddebijlagen aan het onderwijzend personeel, voorlopig als voorschot van de nieuwe barema's door de gemeenten aan de betrokkenen uitbetaald werden. Zij zullen door het Departement van Openbaar Onderwijs aan de gemeenten teruggestort worden. Vanaf 1 november 1959, zullen de wedden in hun totaliteit door genoemd departement worden vereffend.

De Minister heeft tenslotte verklaard dat de pensioenen van de onderwijzers volledig ten laste van het Rijk zouden vallen. Op de vraag van een lid, wat er zal gebeuren wanneer de verkregen rechten gunstiger zouden zijn dan het pensioen ten laste van het Rijk, antwoordde de Minister dat het verschil ten laste van de gemeenten zou blijven.

**

Alvorens de algemene bespreking over het wetsontwerp open te verklaren, sprak de voorzitter van de commissie de wens uit dat een samengeordende tekst van de wetgeving betreffende de gemeentelijke en provinciale financiën aan de leden van de Commissie (zowel aan de vaste leden als aan de plaatsvervangers) ter hand zou gesteld worden.

De Minister beloofde op deze wens in te gaan.

**

Les dotations des deux Fonds ont été réduites de 540 000 000 de francs. Au cours des derniers débats sur le Pacte scolaire, peu de temps avant sa signature, les trois partis nationaux s'étaient mis d'accord pour ne récupérer des communes que les $\frac{3}{4}$ des 45 % des avantages prévus initialement (s'élevant à 1 600 000 000 de francs). Rappelons que ces 45 % constituent l'intervention annuelle moyenne des Fonds dans les dépenses totales destinées à l'instruction publique des provinces et des communes, pour autant que ces dépenses entrent en ligne de compte pour l'intervention des Fonds respectifs.

La ventilation de ce montant a été fixée comme suit : 430 000 000 de francs à récupérer sur le Fonds des communes, et 110 000 000 de francs, à récupérer sur le Fonds des provinces. La récupération de ce montant entraîne évidemment une révision mathématique des taux de toutes les tranches des Fonds susvisés.

En ce qui concerne les suppléments de traitements du personnel enseignant, le Ministre a déclaré qu'il serait tenu compte de ces suppléments de traitements pour la fixation de la quote-part des communes dans le Fonds. La même mesure sera appliquée pour les communes qui, en 1959 et en 1960, soit la période de transition en vertu de l'exercice de référence fixé par la loi concernant les finances provinciales et communales, ont ou auront accordé des suppléments de traitements à leurs instituteurs ou qui ont ou auront augmenté les suppléments de traitements, en attendant le vote de la loi de ratification du Pacte scolaire.

Le projet de loi transmis par le Sénat fixe comme limites, pour l'application de cette mesure, respectivement les 1er octobre 1959 et 1er avril 1960. Le Ministre a déclaré à la Commission qu'il avait décidé de prendre en considération jusqu'au 30 novembre 1959 les délibérations des communes concernant les suppléments de traitement. Voulant éviter le renvoi du projet de loi au Sénat, eu égard à son caractère d'urgence, il se propose de régler cette question par la voie d'une circulaire. Certains membres de votre Commission ont formulé des objections contre cette procédure.

Le Ministre a souligné en outre que les suppléments de traitement accordés au personnel enseignant sont provisoirement payés aux intéressés par les communes, à titre d'avance sur les nouveaux barèmes. Le Département de l'Instruction Publique les remboursera aux communes. Ce département liquidera les traitements dans leur totalité à partir du 1er novembre 1959.

Enfin, le Ministre a déclaré que les pensions des instituteurs seraient intégralement à charge de l'Etat. En réponse à la question posée par un membre, tendant à savoir ce qui se passera lorsque les droits acquis sont plus favorables que la pension à charge de l'Etat, le Ministre a déclaré que la différence resterait à charge des communes.

**

Avant d'ouvrir la discussion générale du projet de loi, le président de la Commission a exprimé le vœu qu'un texte coordonné de la législation relative aux finances provinciales et communales soit remis aux membres de la Commission (aussi bien aux membres effectifs qu'aux membres suppléants).

Le Ministre a promis de faire droit à ce vœu.

**

Tijdens de algemene bespreking werd eveneens uitleg gevraagd nopens de inhoud van bepaalde artikelen, zodat deze niet afzonderlijk behandeld worden.

Een lid gaf als zijn mening te kennen dat de recuperatie van de 540 000 000 frank een onrechtvaardigheid was ten opzichte van de gemeenten en van de provincies. Moet het herhaald worden dat de dotatiën van het Fonds in werkelijkheid het geld zijn van deze ondergeschikte besturen, en geen toelage van het Rijk uitmaken, en dat de wet slechts de repartitie van deze gelden aan het Rijk toevertrouwd heeft.

Het Schoolpact moet vreemd blijven aan deze repartitie.

Hij herinnert er voorts aan dat het onderzoek van de door de Minister ingestelde studiegcommissie, belast met de hervorming van de gemeentelijke en provinciale financiën, zal uitwijzen dat het aandeel van het Fonds in de Rijksbelastingen (mobiliënbelasting, bedrijfsbelasting, belasting op motorvoertuigen), hetwelk door de wet van 4 april 1958 op 1/9 van deze belastingen vastgesteld was, ontoereikend is, en dat zelfs 1/8 als aandeel in deze belastingen als onvoldoende zal voorkomen. De toepassing van 1/8 zou reeds een verhoging van de dotatie met meer dan 400 000 000 frank betekenen.

Hij wijst er ook op dat de wet van 4 april 1958 een fonds « fiscale inspanning » heeft ingericht, waarvan het bedrag jaarlijks zou verhoogd worden ten nadele van het speciaal Fonds van artikel 18, met het doel de neiging van sommige gemeenten tegen te gaan om zich in een chronisch deficitair toestand te vermeien ten einde van het speciaal Fonds te kunnen genieten. Deze maatregel heeft echter een verkeerd effect gehad: verscheidene gemeenten zijn ertoe aangezet geworden hun opcentimes op de grondbelasting op te drijven, hetgeen als gevolg heeft gehad dat de zuinig beheerde gemeenten gepenaliseerd zijn. Hij is van oordeel dat, zo de tranche van openbaar onderwijs tengevolge van het inwerkingtreden van het Schoolpact moest verlaagd worden, de tranche openbare schuld in gelijke mate moest verhoogd worden, tengevolge van de stijgende schuldlasten der gemeenten.

Verscheidene leden hebben doen opmerken dat de gemeenten die zuinig beheerd worden en hierdoor laat-tijdig hun opcentimes hebben verhoogd, door de wet benadeeld zijn ten opzichte van de gemeenten die vroeger hun fiscale lasten hebben opgedreven, soms als gevolg van overdreven uitgaven o.m. inzake personeel.

In zijn antwoord verklaarde de Minister dat hij streng binnen de perken van het ontwerp wenste te blijven. Hij wees er nogmaals op dat het ontwerp slechts de mathematische weerslag van de beslissingen inzake het Schoolpact op de repartitie der schijven van het Fonds der provincies en gemeenten wil formuleren. Hij vergenoegde zich erop te wijzen dat men inzake de steun aan de gemeenten die in een berooide financiële toestand verkeren niet mag veralgemenen: ook wanneer de gemeenten zich beperken tot gewone uitgaven, kan hun begroting in de dieperik geraken. Hij verklaarde voorts dat hij de werkzaamheden van de Studiecommissie op de voet volgt en dagelijks aandringt opdat de conclusies van deze Studiecommissie zo spoedig mogelijk zouden bekend gemaakt worden. Vanzelfsprekend zal hij deze conclusies onmiddellijk aan de Commissie mededelen.

Hij deelde ook mede dat hij voornemens was de controle op de gemeentelijke begrotingen te verscherpen. Tenslotte kondigde hij aan dat de Regering besloten heeft op het feuilleton van de bijkredieten van het dienstjaar 1959 een aanvullend krediet van 200 000 000 frank uit te trekken ten voordele van de deficitaire gemeenten. De grote steden zijn hiervan evenwel uitgesloten.

Au cours de la discussion générale, il a été demandé des explications au sujet de la portée de certains articles, de sorte qu'il n'y a pas eu de discussion séparée.

Un membre a déclaré qu'à son avis la récupération des 540 000 000 de francs constituait une injustice à l'égard des communes et des provinces. Faut-il rappeler, en effet, que les dotations du Fonds sont en réalité l'argent de ces administrations subordonnées et nullement un subside de l'Etat, et que la loi a uniquement chargé l'Etat de répartir ces sommes.

Le Pacte scolaire ne doit pas intervenir dans cette répartition.

Il rappelle, en outre, que la Commission d'étude, instituée par le Ministre et chargée de la réforme des finances communales et provinciales, établira si la quote-part du Fonds dans les impôts de l'Etat (taxe mobilière, taxe professionnelle, taxe sur les véhicules à moteur), fixée par la loi du 4 avril 1958 à 1/9e de ces impôts, est insuffisante et que même 1/8e du produit de ces taxes se révélerait insuffisant. L'application du taux de 1/8e entraînerait déjà une augmentation de la dotation de plus de 400 000 000 de francs.

Il signale aussi que la loi du 4 avril 1958 a institué un fonds d'« effort fiscal », dont le montant serait majoré annuellement au détriment du Fonds spécial prévu à l'article 18, afin d'entraver la tendance de certaines communes à organiser une situation chroniquement déficitaire en vue de pouvoir bénéficier du Fonds spécial. Cette mesure a toutefois eu un effet contraire; elle a incité plusieurs communes à majorer leurs centimes additionnels sur l'impôt foncier, ce qui a eu pour résultat que les communes administrées avec économie sont pénalisées. Il est d'avis que s'il convenait d'abaisser la tranche destinée à l'instruction publique, par suite de l'entrée en vigueur du Pacte scolaire, la tranche réservée à la dette publique devait être majorée dans les mêmes proportions par suite des charges croissantes des dettes communales.

Plusieurs membres ont fait observer que les communes qui sont administrées avec économie et qui, de ce fait, ont tardivement augmenté leurs centimes additionnels sont lésées par la loi par rapport aux communes ayant précédemment augmenté leurs charges fiscales, à la suite parfois de dépenses exagérées, notamment en matière de personnel.

Dans sa réponse, le Ministre a déclaré qu'il désirait se tenir strictement aux limites du projet. Il a souligné, une fois de plus, que le présent projet se résume à formuler les répercussions mathématiques des décisions relatives au Pacte scolaire sur la répartition des tranches du Fonds des provinces et des communes. Il s'est contenté de souligner qu'en matière d'aide aux communes se trouvant dans une situation obérée, il ne faut pas généraliser: même si les communes se limitent aux dépenses ordinaires, leur budget peut être déficitaire. Il a en outre déclaré qu'il suivait de près les activités de la Commission d'étude et qu'il insistait journellement pour que les conclusions de cette Commission d'étude soient publiées le plus tôt possible. Il va sans dire qu'il communiquera sans délai ces conclusions à la Commission.

Il a communiqué également qu'il compte renforcer le contrôle des budgets communaux. Enfin, il a annoncé que le Gouvernement a décidé d'inscrire au feuilleton des crédits supplémentaires pour l'exercice 1959 un crédit supplémentaire de 200 000 000 de francs en faveur des communes en déficit. Toutefois, les grandes villes en seront exclues.

De Commissie heeft haar tevredenheid over deze maatregel uitgedrukt.

Door uw verslaggever werden aan het Departement twee vragen gesteld betreffende de juiste interpretatie van artikel 8 en van de pensioenberekening in verband met de gemeentelijke weddebijslagen.

Ziehier de antwoorden :

Interpretatie van artikel 8 : Overgangsbepalingen.

De ontwerp-wettekst bepaalt : « Voor de bij het vorig lid bedoelde gemeenten, die voor het jaar 1959 of voor het jaar 1960, vóór 1 oktober 1959 of vóór 1 april 1960, aan het onderwijzend personeel der lagere of der bewaarscholen een weddebijslag zullen hebben toegekend, zal deze uitgave, forfaitair geraamd volgens het percentage en het bedrag van de voor het voorlaatste dienstjaar toegekende weddebijslag, in de plaats gesteld worden van de nettolast van deze ».

De toepassing van dit artikel levert geen moeilijkheden op, wanneer de in 1959 verleende bijslagen hetzelfde « terrein » bestrijken als die voor 1957 (m.a.w. wanneer, voor de twee jaren in kwestie, de bijslagen werden toegekend hetzij uitsluitend aan de gemeentelijke onderwijzers, of tegelijk aan de gemeentelijke onderwijzers en aan de leerkrachten van de vroeger aangenomen scholen).

In dit geval is de forfaitaire raming van de last voor 1959, op de basis van het percentage en het bedrag van de weddebijslag voor 1957, uiterst eenvoudig. Indien bij voorbeeld in 1957 het percentage, door de gemeente verleend voor de gemeentelijke weddebijslag, 20 % bedroeg en het bedrag van de uitgave op de rekening voor 1957 400 000 frank was, zal de last voor een bijslag van 10 %, in 1959 toegekend, worden geraamd op 200 000 frank.

Bij de verdeling wordt dan deze geraamde last als basis genomen, in de plaats van de nettolast die de gemeente in 1957 heeft gedragen, d.i. 100 000 frank ($\frac{1}{4}$ de van 400 000 frank, aangezien 75 % van de uitgave destijds ten laste van de Staat kwamen; want in de gemeenten met meer dan 100 000 inwoners en de daarmee gelijkgestelde gemeenten mocht de gemeentelijke bijslag tot 20 % gaan, en de Staat betaalde 15 % terug, dus $\frac{3}{4}$ de van de uitgave).

Voor de gemeente die de weddebijslag in 1957 alleen aan de gemeentelijke onderwijzers verleende, en die in 1959 deze bijslag, op grond van artikel 38 van de schoolwet van 29 mei 1959 ook aan de leerkrachten van het gesubsidieerde bijzonder onderwijs heeft toegekend, zal deze aangelegenheid volgens het ontwerp als volgt worden geregeld : men zal de last, die voortvloeit uit de uitbreiding van de bijslag tot de gesubsidieerde vrije scholen in 1959, forfaitair ramen op de basis van het percentage en het bedrag van de bijslag voor 1957.

Hiertoe kan men ermee volstaan de *gemiddelde* uitgave per onderwijzer in 1957 te berekenen, en dit bedrag als basis te nemen voor de onderwijzers van de vrije scholen die de bijslag in 1959 onderwogen, met eventueel natuurlijk de nodige correcties volgens het voor de bijslag vastgestelde percentage.

Een voorbeeld zal het mechanisme van deze formule verduidelijken.

Gesteld dat een gemeente in 1957 een weddebijslag van 20 % heeft toegekend aan de gemeentelijke onderwijzers (ten getale van 10; totale uitgave : 150 000 frank). In 1959 verleent zij een bijslag van 10 %, doch ditmaal ook aan de onderwijzers van het vrij onderwijs (ten getale van 8).

In 1957 bedroeg de gemiddelde uitgave per onderwijzer 150 000 : 10 = 15 000 frank.

Daar voor 1959 het percentage van 20 op 10 % is

La Commission a exprimé sa satisfaction au sujet de cette mesure.

Votre rapporteur a posé au Département deux questions relatives à l'interprétation exacte de l'article 8 et au calcul de la pension en rapport avec les suppléments de traitements communaux.

Voici les réponses :

Interprétation de l'article 8 : Dispositions transitoires.

Le projet de texte légal déclare : « Pour les communes visées à l'alinéa précédent et qui, pour l'année 1959 ou pour l'année 1960 auront accordé avant le 1er octobre 1959 ou avant le 1er avril 1960 un supplément de traitement au personnel enseignant des écoles primaires et gardiennes, cette dépense évaluée forfaitairement d'après le taux et le montant du supplément de traitement accordés pour l'exercice pénultième, sera substituée à la charge nette de celui-ci ».

L'application de cet article ne suscite aucune difficulté lorsque les suppléments accordés en 1959 ont la même « portée » que ceux de 1957 (c'est-à-dire lorsque pour les deux années considérées les suppléments ont été alloués, soit uniquement aux instituteurs communaux, soit à la fois à ceux-ci et au personnel d'écoles naguère adoptées).

Dans cette hypothèse, l'évaluation forfaitaire de la charge de 1959 d'après le taux et le montant des suppléments de traitements de 1957, est des plus simple : A titre d'exemple, si, en 1957, le taux accordé par les communes pour les suppléments communaux était de 20 % et le montant de la dépense portée dans le compte de 1957, de 400 000 francs, la charge d'un supplément de 10 % accordé en 1959 sera présumée être de 200 000 francs.

C'est cette dernière charge qui sera prise en considération pour la répartition, au lieu de la charge nette qu'avait supportée la commune en 1957, c'est-à-dire 100 000 francs ($\frac{1}{4}$ de 400 000 francs puisque les 75 % de la dépense avaient été à l'époque pris en charge par l'Etat; en effet, dans les communes de plus de 100 000 habitants et assimilées, le supplément communal pouvait atteindre 20 % et l'Etat remboursait 15 %, soit les $\frac{3}{4}$ de la dépense).

Sur base du projet, voici comment se résoudra le cas d'une commune qui s'était contentée en 1957 d'accorder un supplément aux instituteurs communaux, et qui a étendu en 1959 le bénéfice de la mesure au personnel de l'enseignement libre subventionné, comme l'y autorise l'article 38 de la loi scolaire du 29 mai 1959 : on évaluera forfaitairement, d'après le taux et le montant du supplément de traitement de 1957, la charge résultant de l'extension en 1959 dudit supplément aux écoles libres subventionnées.

Pour ce, il suffira de calculer ce que fut la dépense moyenne de 1957 par instituteur, puis d'appliquer le montant aux instituteurs des écoles libres bénéficiaires du supplément en 1959 avec, il va de soi, correction éventuelle selon le taux fixé pour le supplément.

Un exemple fera aisément comprendre le mécanisme de cette formule.

Supposons une commune ayant accordé en 1957 un supplément de traitement de 20 % aux instituteurs communaux (au nombre de 10, avec dépense totale de 150 000 francs) et qui, en 1959, accorde un supplément de 10 %, étendu aux instituteurs de l'enseignement libre (au nombre de 8).

Pour 1957, la dépense moyenne, par instituteur, a été de 150 000 : 10 = 15 000 francs.

Pour 1959, le taux du supplément étant ramené de 20 à

gebracht, wordt de gemiddelde last dus geraamd op 7 500 frank, wat neerkomt op een uitgave van 60 000 frank voor de 8 onderwijzers van de vrije scholen.

Aangezien de basiswedden ten laste van de Staat dezelfde zijn voor de gemeentescholen en voor de gesubsidieerde vrije onderwijsinrichtingen, biedt deze formule, in weerwil van haar forfaitair karakter, dat trouwens door het ontwerp gewild is, voldoende nauwkeurigheid en past zij volkomen in het in hoofdzaak voorlopig regime dat door artikel 8 van het ontwerp wordt ingevoerd met het oog op de verdeling in 1959 en 1960.

Pensioenen verbonden aan de gemeentelijke wedde-toeslagen.

De thans aan de onderwijzers van de gemeenten uitbetaalde pensioenen zijn vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 2 en 3 der wet van 2 augustus 1955. Die welke op 1 januari 1955 of daarna zijn ingegaan werden berekend op grond van de voordelen die aan de belanghebbenden worden toegekend overeenkomstig de bezoldigingsregelen die bij de ingetreding van het pensioen van kracht waren.

Voor de op 31 december 1954 lopende pensioenen voorzag de wet in een herziening, afgestemd op de op 1 januari 1955 toegepaste weddeschalen.

Derhalve werd het pensioen van alle onderwijzers die behoren tot gemeenten die op voornoemde datum een weddebijslag verleenden door deze vergoeding beïnvloed.

De wet van 29 juli 1926 bepaalt uitdrukkelijk : « De pensioenaanvulling, voortkomende van de op goedgeunstige wijze door de gemeenten aan hunne onderwijzers toegestane bijwede, komt uitsluitend ten laste van de gemeenten ».

Krachtens de wet van 9 april 1955 nam de Staat een deel van de terugbetaling der aan het fungerende personeel uitgekeerde bijslagen voor zijn rekening, maar er was geen sprake van terugbetaling wat de pensioenen betreft. Daarom hebben de plaatselijke besturen aan de Schatkist (Bestuur van Financiën) het bedrag van de pensioenbijslagen moeten terugbetalen.

De wet van 29 mei 1959 betreffende het Schoolpact heeft de uitbetaling van gemeentelijke bijslagen verboden, behalve voor gemeenten met meer dan 100 000 inwoners en daarmee gelijkgestelde. Artikel 38 van de wet bepaalt dat de wedde van de onderwijzers wordt vastgesteld overeenkomstig de bezoldigingsregeling die op het personeel van het lager en bewaarschoolonderwijs van de Staat toepassing vindt. Deze wijziging zal uitwerking hebben inzake pensioenen.

Voor de toekomst spreekt het vanzelf. Maar wat gebeurt er met het verleden, m.a.w. met de lopende pensioenen? Geen enkele wettelijke bepaling voorziet in een herziening van die pensioenen om een dergelijke reden.

De wet van 2 augustus 1955 bepaalt echter : « Elke verhoging van het maximum van de aan de laatste graad van de belanghebbenden verbonden wedde brengt herziening van het pensioen mede ».

Wanneer derhalve de gemeenteonderwijzers in actieve dienst worden bezoldigd volgens een gunstiger salarisregeling dan de thans geldende, worden de pensioenen van hun gepensioneerde confraters automatisch aangepast.

Tengevolge van de gelijkschakeling van de bezoldigingen zullen de pensioenen zo worden aangepast dat de gemeentelijke bijslag er niet meer in verwerkt is. Zo zal tegemoet worden gekomen aan de eis van de gemeenten, die niet meer gemachtigd zijn gemeentelijke bijslag uit te keren.

De gemeenten met meer dan 100 000 inwoners mogen echter nog een weddebijslag toekennen buiten de wettelijke wedde.

10 %, la charge moyenne sera présumée de 7 500 francs, soit, pour les 8 instituteurs des écoles libres, une dépense de 60 000 francs.

Etant donné que les traitements de base supportés par l'Etat sont identiques pour les écoles communales et les établissements libres subventionnés, la formule envisagée, nonobstant son caractère forfaitaire (d'ailleurs voulu par le projet de loi), présente suffisamment de précision et trouve parfaitement sa place dans le régime *essentiellement transitoire* établi par l'article 8 du projet de loi pour les répartitions de 1959 et de 1960.

Pensions relatives aux suppléments communaux de traitements.

Les pensions actuellement payées aux instituteurs communaux ont été établies en conformité des dispositions des articles 2 et 3 de la loi du 2 août 1955. Celles prenant cours le 1er janvier 1955 ou postérieurement, furent calculées sur la base des avantages accordés aux intéressés dans les conditions prévues par les statuts pécuniaires en vigueur au moment de l'entrée en jouissance de la pension.

Pour les pensions en cours au 31 décembre 1954, la loi prévoyait une révision axée sur les barèmes en vigueur au 1er janvier 1955.

Tous les instituteurs appartenant à des communes qui allouaient à la date précitée un supplément de traitement ont donc eu leur pension influencée par cette libéralité.

La loi du 29 juillet 1926 est formelle : « Le complément de la pension dérivant des suppléments de traitement concédés bénévolement aux instituteurs est à charge exclusive des communes ».

En vertu de la loi du 9 avril 1955, l'Etat intervenait pour partie dans le remboursement des suppléments alloués au personnel en fonction mais aucun remboursement n'était prévu en ce qui concerne les pensions. C'est pourquoi les pouvoirs locaux ont dû rembourser au Trésor (Administration des Finances) le montant des charges des pensions complémentaires.

La loi du 29 mai 1959 réalisant le Pacte scolaire a interdit les suppléments communaux de traitements sauf pour les communes de plus de 100 000 habitants et celles qui leur sont assimilées. L'article 38 de la loi stipule que le traitement des instituteurs sera fixé conformément au statut pécuniaire applicable au personnel de l'enseignement primaire et gardien de l'Etat. Cette modification aura une incidence en matière de pensions.

Cela va de soi en ce qui concerne l'avenir. Mais qu'en sera-t-il pour le passé, c'est-à-dire pour les pensions en cours ? Aucune disposition légale ne prévoit une révision de ces dernières pensions pour pareille raison.

Mais la loi du 2 août 1955 dispose que : « Toute majoration du maximum du traitement afférent au dernier grade de l'intéressé entraîne la révision de la pension ».

Dès lors, lorsque les instituteurs communaux en activité viennent à être rémunérés d'après un barème plus favorable que celui qui leur est actuellement alloué, cet avantage entraînera automatiquement le réajustement des pensions dont jouissent leurs collègues retraités.

L'alignement des rétributions aura pour effet de réajuster les pensions sur des bases ne comportant plus de rémunération communale. Ainsi sera réalisée la revendication des communes qui ne sont plus autorisées à payer des suppléments communaux.

Toutefois, les communes de plus de 100 000 habitants peuvent encore allouer un supplément facultatif de traitement au-delà du traitement légal.

Overeenkomstig de vigerende wetgeving zal de Staat met deze bijslag rekening moeten houden en zullen de gemeenten het daaraan verbonden pensioengedeelte te hunnen laste moeten nemen.

Deze verplichting ligt besloten in de wet van 29 juli 1926.

* *

In stemming gebracht werden de artikelen en het geheel van het wetsontwerp met 12 tegen 7 stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
J. VAN DEN EYNDE.

De Voorzitter,
L. MOYERSON.

En vertu de la législation en vigueur, l'Etat devra tenir compte de ce supplément et les communes seront obligées de supporter la part de pension qui en découle.

Cette obligation résulte de la loi du 29 juillet 1926.

* *

Mis aux voix les articles et l'ensemble du projet de loi sont adoptés par 12 voix contre 7.

Le Rapporteur,
J. VAN DEN EYNDE.

Le Président,
L. MOYERSON.
